

Komentář k článku Richarda B. Liptona: Situational prevention: Pharmacotherapy during periods of increased risk for migraine attacks

MUDr. Rudolf Kotas, Ph.D.

Neurologická klinika LF UK a FN Plzeň

Se zájmem jsem přečetl článek Richarda B. Liptona a kol. Situační prevence: farmakoterapie během období zvýšeného rizika migrenózních atak (Lipton et al., 2024).

Autoři popisují relativně nový způsob užití gepantů, konkrétně rimegepantu, ve formě tzv. situační prevence. Podstata léčby spočívá v tom, že pacienti jsou léčeni již v interiktální fázi ještě dříve, než se začnou manifestovat první symptomy migrenózního záchvatu v období výrazně zvýšeného rizika pro vznik záchvatu. Cílem je potlačení vzniku případného očekávaného záchvatu. Jde o preventivní podání léku v období, ve kterém se u pacienta na základě jeho nebo její předchozí zkušenosti zpravidla vyvine disabilizující migrenózní záchvat (Lipton et al., 2024).

Autoři ve svém sdělení navrhuji, že situační prevence by mohla být aplikována na různé stavy, jako jsou migrenózní záchvaty v důsledku stresové životní události, víkendové migrény, záchvaty přicházející v perimenstruačním období, migrény v souvislosti se změnou časového pásma při dlouhých letech letadlem nebo v důsledku jiného spouštěče. Efekt situační prevence je doložen na třech kazuistikách, které ve stručnosti zmíním (Lipton et al., 2024).

Kazuistika 1

Třiatřicetiletá pacientka trpící na migrénu se 4 až 6 MMD (počet migrenózních dnů za měsíc) očekávala stresovou situaci v souvislosti se skládáním licenční zkoušky. V anamnéze měla jako spouštěcí faktor stres. Často zažívala disabilizující migrenózní ataky před a během zkoušek, což negativně ovlivnilo její výkon. Potřebovala absolvovat dvoudenní zkoušku bez migrenózní ataky. Byl jí předepsán rimegepant 75 mg p.o. jednou denně se začátkem den před zkouškou a pak oba dny v průběhu

zkoušky (dohromady tedy dostala tři po sobě jdoucí dávky). Po proběhlé zkoušce pacientka referovala, že situační prevence byla účinná, během celé zkoušky byla bez záchvatu.

Kazuistika 2

Šestačtyřicetiletá žena trpěla na ataky migrény, které se předvídatelně vracely každý týden v časných ranních hodinách po většinu sobot. Diagnóza migrény byla stanovena po 20. roce věku s typickým klinickým obrazem. Ataky se vyskytovaly mezi 2. a 4. hodinou ranní v sobotu a trvaly více než 4 hodiny. Doposud se léčila triptany a nesteroidními protizánětlivými léky, ale měla na ně jen částečnou odpověď a navíc se vyskytovaly vedlejší účinky jako nauzea a ospalost. Trpěla na záchvaty zpravidla ve 3 ze 4 víkendů. Byl předepsán rimegepant 75 mg p.o. a byla instruována, aby si vzala jednu tabletu každý pátek před spaním, případně další tabletu pro případ, že by ataka neodezněla během soboty v noci (tj. za 24 hodin po první dávce). V průběhu sledování pacientka uvedla, že léčba byla účinná ve všech třech po sobě následujících víkendech a nebyla probuzena atakami migrény v sobotu ráno. Druhou dávku rimegepantu nikdy nepotřebovala.

Kazuistika 3

Šestatřicetiletá pacientka trpěla na záchvaty migrény spojené s cestováním letadlem, při závažných životních událostech, během menses a spolehlivým spouštěčem migrenózních atak byl alkohol. Migréna byla diagnostikována ve věku 9 let opět s typickým klinickým obrazem. Mnoho let celkem úspěšně léčila ataky bolesti hlavy ibuprofenem 200 mg p.o. po třech tabletách spolu s nealkoholickým nápojem obsahujícím kofein. Během

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2025;26(4):342-344

Článek přijat redakcí: 6. 6. 2025

MUDr. Rudolf Kotas, Ph.D.

kotas@fnplzen.cz